

NATURSKADEFORSIKRING – NORMVILKÅR INNBO- OG LØSØREFORSIKRING

Forsikringen gjelder til fordel for	Forsikringen gjelder for den som er nevnt i forsikringsavtalen. Forsikringen av ting gjelder også til fordel for innehaver av tinglyst eiendomsrett, panterett eller annen tinglyst sikkerhetsrett i fast eiendom. Forsikringen gjelder ikke til fordel for innehaver av slike rettigheter i løsøre.
Hvor forsikringen gjelder	<ul style="list-style-type: none"> • Forsikringen gjelder på det sted i Norge som er angitt i forsikringsavtalen. • Borteforsikring i Norge Forsikringen gjelder<ul style="list-style-type: none"> - for ting, penger og verdipapirer som midlertidig er utenfor forsikringsstedet. - for ting som skal selges. - under flytting og på nytt bosted. Flytting skal meldes til selskapet. • Borteforsikringen gjelder ikke for<ul style="list-style-type: none"> - varer i egne eller leide lokaler. - ting på bygge - og anleggs plass. - ting som anvendes i entreprenør-, installasjons-, monterings- eller håndverksvirksomhet.
Hva forsikringen omfatter	Bygning som er nevnt i forsikringsbeviset. Til bygning medregnes grunnmur og fundamenter samt innvendige rørføringer, ledninger og fastmontert utstyr som er nødvendig for bygningens formål, og som ikke er spesielt montert for eller er ledd i produksjons- eller næringsvirksomhet. Forsikringen omfatter ikke kunstnerisk utsmykning. Når bygning er forsikret , omfattes også utvendige ledninger med tilknyttet utstyr - herunder, bygningens drenerings- og overvannsledninger, oljetank, septiktank og drenekum - fram til offentlig ledning eller brønn, og som fører elektrisitet, gass eller væske, til eller fra bygning. Erstatningen er begrenset til kr 200 000.

Fast trebrygge - som ikke er særskilt medforsikret og som ikke fremgår av forsikringsbeviset - på forsikringsstedet, tilhørende våningshus, bolighus og fritidshus.

Erstatningen er begrenset til kr 50.000,-.

Forsikringen omfatter ikke

Jord-/sjøvarmeledning, infiltrasjons- /spredeledning, spredegrøft, brønn eller borehull.

Hageanlegg i tilknytning til våningshus, bolighus og fritidshus

Når den forsikrede ting er et våningshus, bolighus eller fritidshus omfatter forsikringen også naturskader på hage, hageanlegg - herunder utvendig vannbasseng, gjerde og flaggstang - og gårdsplass i tilknytning til bygningen, oppad begrenset til 5 dekar. Tilsvarende omfattes den del av tilførselsvei som ligger innenfor avgrensning og areal som angitt ovenfor.

Hageanlegg i tilknytning til annen bygning enn våningshus, bolighus og fritidshus

For andre eiendommer enn beskrevet under pkt 3.1.2 omfatter forsikringen skade på utvendig vannbasseng, gjerde og flaggstang, med til sammen inntil kr 50.000,-.

Løsøre, innbo, maskiner, inventar og varer som er nevnt i forsikringsbeviset.

I tillegg omfattes følgende for de forsikrede ting:

Utgifter til riving, rydding, bortkjøring og deponering av verdiløse rester etter skade på forsikrede ting, med til sammen inntil kr 300.000.

Ekstraavgifter på grunn av prisstigning i den tid det normalt tar å reparere/gjenanskaffe tingen, inntil 24 måneder.

Utgifter til flytting og midlertidig lagring av forsikrede ting med til sammen inntil kr 50.000,-.

Dersom forsikringen omfatter løsøre, erstattes penger og verdipapirer samt utgifter til rekonstruksjon av yrkesmanuskripter, yrkestegninger, datalagre o.l. med til sammen inntil kr. 10.000,-.

	<p>Skade på motorvogn og tilhenger til bil, luftfartøy, seilbåt og motorbåt samt utstyr for utvinning av olje, gass eller andre naturforekomster på havbunnen når disse ting er varer i næringsvirksomhet og befinner seg på land i Norge. Jf. 3.4.1</p>
Forsikringen omfatter ikke	<ul style="list-style-type: none"> • Skade på skog eller avling på rot, varer under transport, motorvogn og tilhenger til bil, luftfartøy, skip og småbåter og ting i disse, fiskeredskap på fartøy eller i sjøen, utstyr i sjøen for produksjon av fisk, fisk i steng, lås eller dam, utstyr for utvinning av olje, gass eller andre naturforekomster på havbunnen. <p>Selv om det foreligger forsikring på ting som det ikke er naturlig å brannforsikre, så som bruer, klopper, moloer, damanlegg, tunneler i fjell o.l., omfattes heller ikke dette.</p> <p>Sjøkabler, fjordspenn og luftspenn over vann inkl. feste på land.</p> <p>Skinnegående materiell, som tog, trikk og lignende</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skade på hageanlegg, utover bestemmelsene over i 3.1.2 og 3.1.3. Avling (avkastning av hageanlegget). • Skade som alene rammer antenner, skilt, markiser o.l. • Skade på byggverk eller ting i dette når byggverket er oppført etter at det for vedkommende område er nedlagt bygge- og deleforbud, i medhold av naturskadeloven § 22, og skaden er av slik art som vedtaket gjelder. • Utgifter til forebygging, sikring, flytting eller andre tiltak som ikke skyldes direkte skade på forsikret byggverk eller løsøre. Er forsikret ting skadet eller direkte truet ved utløst naturulykke dekkes nødvendige redningsutgifter som omhandlet i forsikringsavtaleloven inntil gjenoppføringsprisen. For annet enn bygning, gjenanskaffelsesprisen.
Hvilke skader/tap	<p>Forsikringen dekker skade som direkte skyldes naturulykke ved skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv eller vulkanutbrudd, jf lov om naturskadeforsikring av 16. juni 1989 nr 70.</p>

gjelder forsikringen for	
Følgende skader erstattes ikke:	Skade som umiddelbart skyldes frost, tele, tørke, nedbør, snøtyngde eller isgang.
Skadeoppgjør	<p>Skade som skyldes dyr, insekter, bakterier, sopp, råte e.l.</p> <p>Forsikringsavtalelovens § 6-1 er fraveket.</p> <p>I stedet gjelder følgende regler:</p> <p>Fellesregler</p> <p>5.1.1 Skademelding Skade skal meldes til selskapet uten ugrunnet opphold.</p> <p>5.1.2 Alternative oppgjørsmåter</p> <p>Selskapet kan avgjøre om skaden skal erstattes ved kontantoppgjør, reparasjon, gjenoppføring / gjenanskaffelse, eller at selskapet skaffer tilsvarende - eller i det vesentlige tilsvarende - ting.</p> <p>Ved kontantoppgjør kan erstatningen ikke overstige det selskapet hadde måttet betale for reparasjon eller gjenoppføring/gjenanskaffelse.</p> <p>Ved reparasjon eller gjenoppføring/gjenanskaffelse, har selskapet rett til å bestemme hvilken reparatør eller leverandør som skal benyttes.</p> <p>5.1.3 Forsikringssummer - underforsikring</p> <p>5.1.3.1 Fullverdi - bygning Fullverdiforsikret bygning er forsikret for hva det på skadedagen ville ha kostet å gjenoppføre tilsvarende, eller i det vesentlige tilsvarende, bygning på skadestedet - gjenoppføringsprisen. Merknader ved byggemåte og utstyr som er urasjonelle etter dagens byggeskikk, tas ikke med.</p>

Premiegrunnlaget fastsettes av selskapet ved forhåndstakst og reguleres senere etter byggekostnadsindeks eller ved ny takst.

Tilbygg eller annen forandring som innvirker på bygningens gjenoppføringspris, omfattes av forsikringen og skal meldes til selskapet. Er melding ikke gitt, erstattes en så stor del av skaden som svarer til forholdet mellom gjenoppføringsprisen slik den ville vært uten og slik den er med forandringen (underforsikring).

Omfatter forsikringen bygninger uten spesifikasjon i forsikringsbeviset, gjelder tilsvarende bestemmelse for ikke anmeldt ny bygning.

5.1.3.2 Fast forsikringssum – bygning

Forsikringssummen fastsettes av forsikringstaker.

Er forsikringssummen lik gjenoppføringsprisen med fradrag som nevnt i pkt 5.3.3 - 5.3.5, eller høyere, erstattes hele skaden. Er forsikringssummen lavere enn dette, erstattes en så stor del av skaden som svarer til forholdet mellom forsikringssummen og gjenoppføringsprisen med fradrag som nevnt i punktene 5.3.3 - 5.3.5 (underforsikring).

5.1.3.3 Forsikringssum - løsøre (innbo, maskiner, inventar).

Forsikringssummen fastsettes av forsikringstaker. Forsikringssummen skal minst tilsvare hva det på skadedagen ville ha kostet å gjenanskaffe tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende ny ting, gjenanskaffelsesprisen.

Nyanskaffelser i avtaleperioden er forsikret dersom dette inngår i premiegrunnlaget for beregning av naturskedeforsikring.

Er forsikringssummen lavere enn gjenanskaffelsesprisen, erstattes en så stor del av skaden som svarer til forholdet mellom forsikringssummen og gjenanskaffelsesprisen

underforsikring).

5.1.3.4 Forsikringssum - varer

Forsikringssummen fastsettes av forsikringstaker og skal minst tilsvare verdien. Ved fastsettelse av verdien skal det tas hensyn til sparte kostnader og renter, kontantrabatt, ukuranse og andre omstendigheter som innvirker på verdien. For varer som har redusert verdi på grunn av ukuranse og som skal selges til redusert pris, skal verdien reduseres i samme forhold som reduksjonen i salgspris.

Varer som sikrede selv ikke har produsert og varer under produksjon, verdsettes til innkjøpspris med tillegg av kostnader, begge deler etter de priser som gjaldt ved ordinær produksjon og levering umiddelbart før skaden inntraff.

Ferdige varer av egen produksjon verdsettes til partiprisen, hensyn tatt til sikredes normale salgsmønster. For solgte varer benyttes kontraktsprisen. Det som берges skal først og fremst anses som solgt.

Er forsikringssummen lavere enn verdien, erstattes en så stor del av skaden som svarer til forholdet mellom forsikringssummen og verdien (underforsikring).

5.1.3.5 Førsterisiko

For poster med oppgitt sum i vilkåret, og for poster i forsikringsbeviset betegnet som "førsterisiko", erstattes skaden, etter fradrag av egenandel, inntil de oppgitte summer.

5.1.4 Selskapets renteplikt

Sikrede har krav på rente av erstatningen, jf forsikringsavtaleloven § 8-4.

5.1.5 Eiendomsretten til skadde ting eller ting som kommer til rette.

Sikrede er pliktig til å beholde en skadd ting mot å få utbetalt erstatning for skaden på tingen. Selskapet har rett

	<p>til å overta skadde ting.</p> <p>Kommer ting til rette etter at erstatning er betalt, har den sikrede rett til å beholde tingen mot å betale erstatningen tilbake. Vil ikke den sikrede det, tilfaller tingen selskapet.</p> <p>5.1.6 Skjønn</p> <p>Fastsettelse av erstatningsgrunnlag og verdier og spørsmål i forbindelse med beregning av avbruddstap, avgjøres ved skjønn hvis sikrede eller selskapet krever det. Bestemmelsene om skjønn i det enkelte selskaps vilkår legges til grunn.</p> <p>5.1.7 Selskapets overtakelse av panterett</p> <p>Er selskapet ansvarlig overfor panthaver, men ikke overfor eieren, inntreer selskapet i panthavers rett i den utstrekning selskapet betaler erstatning til panthaver.</p> <p>Selskapet kan likevel ikke gjøre sine rettigheter gjeldende til fortrenghet for panterettigheter som hvilte på eiendommen på den tid forsikringstilfellet inntraff, og som omfattes av forsikringen.</p>
Erstatningsbe- regning	<p>Ved erstatningsberegningen gjøres reduksjoner med hjemmel i vilkår eller lov før fradrag av egenandel.</p> <p>Merverdiavgift refunderes etter dokumenterte kostnader som er påløpt ved utbedring av skaden, i den utstrekning avgiften ikke kan avregnes i forhold til myndighetene.</p> <p>Det gjelder særskilte regler for panthaver/konkursbo, dødsbo og andre nye eiere etter at skaden inntraff enn eiers ektefelle/samboer og livsarving, jf pkt 5.8.</p>
Erstatningsbe- regning - bygning	<p>5.3.1 Erstatningsgrunnlaget</p> <p>Erstatningen beregnes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/gjenoppføring til samme - eller i det vesentlige samme - stand som før skaden inntraff. Kostnadene beregnes etter prisene på skadedagen.</p> <p>Erstatningsgrunnlaget kan ikke settes høyere enn gjenoppføringsprisen før skaden fratrasket verdien av bygningen etter skaden. Beregningene foretas etter reglene i pkt 5.1.3.1, første avsnitt.</p>

	<p>5.3.2 Fradrag Det skal gjøres fradrag for økning i omsetningsverdien, som nevnt i pkt 5.3.3. - 5.3.5.</p> <p>5.3.2.1 Fradrag for økning i omsetningsverdi Når det skal gjøres fradrag for verdiøkning fordi omsetningsverdien av den reparerte/gjenoppførte bygning blir større enn bygningens omsetningsverdi umiddelbart før skaden inntraff, gjelder følgende regler:</p> <p>Ved fastsettelse av omsetningsverdi skal det tas hensyn til avkastning, beliggenhet og andre forhold. Omsetningsverdi etter skade fastsettes ut fra en reparert/gjenoppført bygning tilsvarende den skadde bygning. En bygnings omsetningsverdi settes til forskjellen i eiendommens omsetningsverdi med og uten bygning. For bygning som ikke kan omsettes separat, legges i stedet bygningens bruksverdi til grunn.</p> <p>5.3.3 Bygning som repareres/gjenoppføres til samme formål innen landets grenser innen 5 år av eier, eiers ektefelle, samboer eller livsarving</p> <p>Erstatningsgrunnlaget fastsettes etter reglene i pkt 5.3.1 med følgende fradrag:</p> <p>Fradrag gjøres for den del av verdiøkningen som overstiger 40% av bygningens verdi før skaden.</p> <p>Bygningsdel/-komponent som står foran utskifting eller riving, erstattes etter sin omsetningsverdi med fradrag for kostnadene ved riving/demontering.</p> <p>5.3.3.1 Til annet formål Det gjøres fradrag for enhver økning av omsetningsverdien som nevnt i pkt 5.3.3</p> <p>5.3.4 Bygning som ikke repareres/gjenoppføres i samsvar med reglene i pkt 5.3.3 Erstatningsgrunnlaget fastsettes etter reglene i pkt 5.3.3.1, men ikke høyere enn til bygningens omsetningsverdi før skaden.</p> <p>5.3.5 Bygning som står foran riving, og midlertidig bygning som ikke repareres/gjenoppføres Erstatningsgrunnlaget, jf pkt 5.3.1, er begrenset til verdien av bygningens brukbare materialer, tatt ned og lagt ferdig for salg/transport. Det gjøres fradrag for utgiftene til riving.</p>
--	---

	<p>5.3.6 Særskilte erstatningsregler for naturskade på rørledninger med tilknyttet utstyr</p> <p>Ved skade på del av ting, legges den skadde dels alder til grunn. Ved ulik alder på de skadde deler av rørledningen, legges eldste del til grunn for erstatningen.</p> <p>5.3.6.1 Ved skade på utvendige ledninger med tilknyttet utstyr , beregnes erstatningen på grunnlag av de totale reparasjonskostnader, med følgende fradrag:</p> <table> <tr> <td>Alder:</td><td>Fradrag:</td></tr> <tr> <td>0-20 år</td><td>0</td></tr> <tr> <td>f.o.m. 21.år</td><td>5% pr. år.</td></tr> </table>	Alder:	Fradrag:	0-20 år	0	f.o.m. 21.år	5% pr. år.
Alder:	Fradrag:						
0-20 år	0						
f.o.m. 21.år	5% pr. år.						
Erstatningsbe- -regning- innbo og løsøre i hjemmet	<p>Erstatningen beregnes etter prisene på skadedagen på grunnlag av utgiftene til reparasjon til samme - eller i det vesentlige samme - stand som umiddelbart før skaden, eller gjenanskaffelse av tilsvarende - eller i det vesentlige tilsvarende - ting (gjenanskaffelsesprisen) og er begrenset til det laveste av de to alternativ.</p> <p>Erstatningen kan ikke settes høyere enn erstatningsgrunnlaget, beregnet etter reglene i pkt 5.4.1 - 5.4.3 med fradrag av verdien etter skaden.</p> <p>5.4.1 Ting med samlerinteresse, som antikviteter, kunstverk, ekte tepper, våpen, mynt-, seddel- og frimerkesamlinger</p> <p>Erstatningsgrunnlaget er markedspris.</p> <p>5.4.2 Perler, edelstener, smykker og andre gjenstander av edelt metall</p> <p>Erstatningsgrunnlaget er gjenanskaffelsespris.</p> <p>5.4.3 Annet innbo og løsøre</p> <p>Erstatningsgrunnlaget er gjenanskaffelsespris med fradrag som vurderes på grunnlag av tingens</p> <ul style="list-style-type: none"> - alder - slitasje 						

	<ul style="list-style-type: none"> - sannsynlige brukstid - anvendelighet. <p>Fradrag gjøres for den del av verdiøkningen som overstiger 40% av tingens verdi før skaden.</p>
Erstatningsbe- regning maskiner, inventar, løsøre	<p>5.5.1 Ved gjenanskaffelse eller reparasjon</p> <p>Erstatningen beregnes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/gjenanskaffelse til samme - eller vesentlig samme - stand som umiddelbart før skaden inntraff, beregnet etter prisene på skadedagen. Erstatningsgrunnlaget kan ikke settes høyere enn gjenanskaffelsesprisen før skaden fratrasket verdien etter skaden, beregnet etter reglene nedenfor.</p> <p>Det skal gjøres fradrag for verdiøkning ved forbedring av tilstanden på den skadde ting eller del/komponent av tingen ved at brukt blir erstattet med nytt. Ved vurderingen tas hensyn til forringelse ved elde, bruk, nedsatt bruksverdi, den tid tingen har vært i bruk og gjenstående brukstid.</p> <p>Fradrag gjøres for den del av verdiøkningen som overstiger 40% av tingens eller delens/komponentens verdi før skaden.</p> <p>5.5.2 Uten gjenanskaffelse eller reparasjon</p> <p>For ting som uansett årsak ikke er reparert eller gjenanskaffet innen 3 år etter at skaden inntraff, beregnes erstatningsgrunnlaget som i pkt 5.5.1, men begrenset til omsetningsverdien før skaden.</p>
Erstatningsbe- regning varer	<p>Erstatningen beregnes på grunnlag av kostnadene til reparasjon til samme - eller vesentlig samme - stand som før, beregnet etter prisene på skadedagen. Erstatningsgrunnlaget kan ikke settes høyere enn verdien før skaden fratrasket verdien etter skaden, beregnet i samsvar med pkt 5.1.3.4. Ved totaltap settes erstatningsgrunnlaget til verdien før skaden.</p>
Erstatningsbe- regning - hageanlegg	<p>Erstatningen for hage, hageanlegg, gårdsplass og tilførselsvei – inklusiv eventuell oppfylling av utrast tomt tilbake til forsvarlig stabilitet - beregnes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/gjenanskaffelse til samme - eller i det vesentlige samme - stand som før, beregnet etter prisene på skadedagen.</p> <p>For beplantning i hageanlegget beregnes erstatningen lik gjenanskaffelse av tilsvarende vekst, som alminnelig handelsvare (ung vekst) i gartneri o.l.</p> <p>Dersom reparasjon/gjenanskaffelse ikke skjer innen 5 år, settes erstatningen til det laveste beløp av</p>

	<p>reparasjonskostnad/gjenanskaffelsespris og nedgang i eiendommens omsetningsverdi.</p> <p>Erstatningen er uansett begrenset til eiendommens omsetningsverdi før skaden.</p>
<p>Selskapets ansvar overfor panthaver, konkursbo, dødsbo, nye eiere og lignende</p>	<p>Overfor panthavere, konkursbo, leasingselskap, utleiefirma o.l. er selskapets ansvar begrenset til det laveste av følgende beløp:</p> <ul style="list-style-type: none"> - forskjellen i tingens omsetningsverdi før og etter skaden, og - vedkommendes økonomiske interesse i tingen på skadetidspunktet. <p>For panthavere betyr "tingen" i denne sammenheng pantobjektet i sin helhet.</p> <p>Disse bestemmelser gjelder dog ikke leaset fast eiendom.</p> <p>Ved konkurs gjelder bestemmelsene ovenfor uten hensyn til om konkursen ble åpnet før eller etter at skaden inntraff.</p> <p>Overfor dødsbo og andre nye eiere etter at skaden inntraff enn eiers ektefelle, samboer eller livsarving, begrenses selskapets ansvar som om gjenoppføring eller gjenanskaffelse ikke finner sted, jf pkt 5.3.4.</p> <p>For dødsbo gjelder bestemmelsene uten hensyn til om dødsfallet skjedde før eller etter at skaden inntraff.</p>
<p>Andre spesielle bestemmelser om naturskade</p>	<p>5.9.1 Blir det etter naturskade på byggverk tinglyst erklæring etter naturskadeloven § 22 om at eiendommen er særlig utsatt for naturskade, og utgiftene til utbedring er 60 % eller mer av gjenoppføringsprisen, for det skadde byggverk, jf pkt 5.3.1, svarer selskapet for den økning i skade som nekting av reparasjon/gjenoppføring medfører.</p> <p>5.9.2 Naturskadeerstatningen kan settes ned eller falle bort når:</p> <p>5.9.2.1 Skadens inntreden eller omfang helt eller delvis skyldes svak konstruksjon i forhold til de påkjenninger tingen kan ventes å bli utsatt for, dårlig vedlikehold eller tilsyn, eller når den skadelidte kan lastes for at han ikke forebygget skaden eller hindret dens omfang.</p> <p>Ved avgjørelsen skal det legges vekt på den skadelidtes forutsetninger for å innse hvilke krav som må stilles,</p>

	<p>hans mulighet for utbedring av mangelen og forholdene ellers.</p> <p>Avkorting skal ikke skje hvis den skadelidte bare er lite å legge til last.</p> <p>5.9.2.2 Forsikringsselskapenes samlede ansvar ved en enkelt naturkatastrofe er begrenset til det beløp som er fastsatt av Kongen. Overstiger skaden denne grense, må sikrede bære en forholdsmessig del av skaden.</p> <p>5.9.3 Er det tvil om det foreligger naturskade, om det er inntruffet en eller flere naturkatastrofer eller om betingelsene for nedsettelse eller nektelse på grunn av svak konstruksjon m.v. er til stede, kan sikrede eller selskapet forelegge spørsmålet for ankenemnda for Statens naturskadefond.</p> <p>Ankenemndas vedtak kan ikke påklages.</p>
--	--